СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
Білопільського ліцею № 1
Білопільської міської ради
Сумської області
Протокол № 1 від 31.08.2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Білопільського ліцею № 1
Білопільської міської ради
Сумської області
Галина ОКСЕНЕНКО
«31» серпня 2026 р.

Освітня програма Білопільського ліцею №1 Білопільської міської ради Сумської області

м.Білопілля

2026 рік

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Повна назва закладу – Білопільський ліцей № 1 Білопільської міської ради Сумської області (далі – заклад освіти, ліцей)

Форма власності – комунальна

Юридична адреса – вулиця Макаренка, 15, м.Білопілля, Сумська область, 41800,тел.: (05443) 9-12-48, e-mail: bil_spec_school_1@ukr.net КОД ЄДРПОУ 24018803

Ліцензований обсяг прийому – 1200 осіб

Загальна кількість учнів – 289

Режим роботи закладу освіти– п'ятиденний

Мова навчання – українська

Директор – Оксененко Галина Кузьмівна, педагогічний стаж 44 роки, категорія вища, вчитель-методист, Заслужений учитель України

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Призначення ліцею полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Відповідно до частини 1 статті 9 Закону України «Про освіту» здобуття початкової, базової середньої та профільної середньої освіти здійснюється за такими формами: інституційна (очна (денна та з використанням дистанційних технологій) та індивідуальна (педагогічний патронаж, за довідкою ЛКК).

Мета та завдання закладу освіти

Мета роботи закладу освіти – створення умов для забезпечення сучасної, доступної та якісної освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави.

Основні завдання діяльності закладу освіти:

- реалізація особистісно орієнтованого підходу до розвитку, виховання й навчання учнів через оновлення змісту освіти й впровадження нових освітніх технологій, зокрема інформаційних і телекомунікаційних, на всіх ступенях навчання;
- забезпечення необхідних умов щодо реалізації впровадження нового Державного стандарту початкової, базової й повної загальної середньої освіти;
- активізація роботи щодо організації освітнього процесу через чітке структурування навчального матеріалу на уроці, встановлення пріоритету уроку, як засобу соціалізації учнів та розвитку життєвих компетенцій;

- продовження роботи щодо впровадження профільного навчання у старшій школі з метою поліпшення якості освіти, виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання та мобільності в умовах сучасного суспільства;
- розробка системи допрофільної підготовки з урахуванням психолого-педагогічного діагностування школярів, налагодження дієвої діагностики рівня навчальних досягнень учнів основної школи;
- продовження інформатизації освітнього процесу, використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення всіх предметів навчального плану та управлінської діяльності;
- продовження роботи щодо підвищення якості впровадження в освітній процес інноваційних технологій, інтерактивних методів навчання, узагальнення власного педагогічного досвіду;
- створення необхідних передумов з метою інтегрованості української культури в європейський простір, а саме: формування у дітей та учнівської молоді відкритості, толерантного ставлення до відмінних від національних ідей, цінностей культури, мистецтв, здатності диференціювати спільне й відмінне в різних культурах, сприймати українську культуру, як невід'ємну складову загальнолюдського;
- спрямування виховного процесу на найвищі морально-духовні та потенційні можливості виховання, створення умов для досягнення життєвого успіху особистості, розвитку її індивідуальних здібностей;
- забезпечення подальшого розвитку учнівського самоврядування, широкого залучення його до вирішення питань організації освітнього процесу, розвитку громадянської активності, організації здорового способу життя учнівської молоді;
- посилення профілактичної роботи з неповнолітніми, забезпечення постійного контролю за дотриманням законодавства, спрямованого на профілактику правопорушень із залученням органів внутрішніх справ, служби у справах дітей, громадськості;
- суворе дотримання вимог Закону України «Про охорону дитинства», міських і районних програм, які направлені на поліпшення умов виховання, навчання та оздоровлення, соціального й матеріального забезпечення та захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- створення необхідних умов для роботи шкільних методичних комісій, координації їхньої роботи та активізації діяльності щодо надання методичної допомоги вчителям;
- активізація індивідуальної роботи з обдарованими та талановитими дітьми, систематичної та послідовної роботи щодо якісної підготовки учнів до олімпіад, конкурсів, турнірів різного рівня;
- спрямування діяльності психологічної служби на підготовку дитини до самостійного життя, підтримку дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, посилення ролі превентивної та корекційної роботи як з учнями, так і з членами їх родин;

• використання в роботі інноваційних підходів до навчання та виховання, роботи з батьками та громадськістю;
• зміцнення матеріально-технічної бази навчального закладу при залученні організацій, громадськості, спонсорів, батьків;
• надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами.

У 2026/2027 навчальному році в закладі освіти сформовано 17 класів:

І ступінь – 4 класи

ІІ ступінь - 10 класів

ІІ ступінь – 3 класи

Кількість учнів			
1-4 класи	5-9 класи	10-11 класи	Усього
66 учнів	167 учнів	56 учнів	289 учнів

Згідно з заявами батьків та відповідно до висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини у закладі освіти створено інклюзивні 5-Б, 9-А класи для 3 учнів з особливими освітніми потребами. Для одного учня 6 та 2-х учнів 11 класів організована індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж).

Гранична наповнюваність класів встановлено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну освіту» (стаття 12). Зменшення кількості учнів у класі протягом навчального року не є підставою для припинення функціонування цього класу до закінчення навчального року.

Повна загальна середня освіта здобувається відповідно до рівнів освіти, що зазначені в частині 1 статті 4 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовано в безпечному освітньому середовищі та здійснено з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітній процес організовано за циклами відповідно до частини 2 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі освіти організовано відповідно Постанови Кабінету Міністрів № 957 від 15 вересня 2021 року «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» та включає надання дітям з особливими освітніми потребами відповідних умов: доступність території, будівель і приміщень, забезпечення універсального дизайну, використання адекватних форм і методів навчально-виховної роботи, адаптацію, модифікацію навчальних програм та матеріалів, забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки, забезпечення доступу учнів до Інтернету, психолого-педагогічний супровід, співпраця з батьками, проведення корекційно-розвиткових занять.

Інклюзивне навчання учнів з ООП, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно

орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

До моменту припинення/скасування правового режиму воєнного стану або виключення Білопільської міської територіальної громади з переліку територій можливих бойових дій освітній процес закладу освіти відбувається з використанням технологій дистанційного навчання (відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіт і науки України від 08 вересня 2020 року № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»).

Ліцей організовує та проводить навчання в синхронному та асинхронному режимах із використанням дистанційних технологій за допомогою: онлайн-уроків через Google Meet, Zoom; зворотнього зв'язку індивідуальної роботи із здобувачами освіти через Viber, заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів, зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із їх подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ (Google Classroom, Google Meet). На сайті закладу освіти забезпечено виклад навчального матеріалу.

Режим роботи закладу освіти

Із метою досягнення високого рівня організації освітнього процесу, створення сприятливих умов для здобувачів освіти та педагогів затверджено:

- режим навчання - п'ятиденний, з проведенням занять в одну зміну;
- початок занять – о 8.30;
- безперервна навчальна діяльність учнів у початковій, основній та профільній школі відповідно до статті 15 Закону України «Про освіту», частини 4 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може перевищувати: у 1 класі – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин, у 5-11-х класах – 45 хвилин, а різниця в часі навчальних годин 1-4-х класів обліковується і компенсується проведенням додаткових, індивідуальних занять, консультацій з учнями, відповідно до розкладу;
- тривалість перерв складає: 10 хв. – малі перерви, 20 хв. – 3 велика перерва (після 4 уроку).

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Здоров'я, безпека та добробут», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складової навчальних планів.

У разі відключення електроенергії та перебоїв електропостачання, виникнення природних та техногенних катастроф, перебування на тимчасово окупованій території України тощо початок занять та тривалість уроків і перерв може бути змінено рішенням педагогічної ради та введено в дію наказом директора ліцею.

Структура навчального року

На виконання Закону України «Про повну загальну середню освіту» (частин 3 та 4 ст. 10 Розділ ІІІ) та інших нормативних документів освітній процес у ліцеї

організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня 2026 року, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня 2027 року.

Тривалість відпочинку для учнів упродовж навчального року (не враховуючи літніх канікул і вихідних) не може становити менше 30 календарних днів.

Термін шкільних канікул визначаються педагогічною радою, вводяться в дію наказом директора та може змінюватися у зв'язку з:

- воєнними діями;
- відключенням електроенергії та перебоями електропостачання;
- виникнення природних та техногенних катастроф;
- перебуванням на тимчасово окупованій території України;
- погодними умовами та зниженням температури повітря (у разі закінчення воєнного стану та повернення до очної форми навчання).

При організації освітнього процесу в умовах режиму воєнного стану:

- кожен учень ліцею може здобувати освіту за дистанційною формою навчання;
- якщо заклад освіти не зможе здійснюється дистанційне навчання, учні можуть продовжити навчання в іншому закладі освіти на території України чи іншої країни;
- заклад освіти створює умови для навчання внутрішньо переміщених осіб;
- для здобувачів освіти, які перебувають за кордоном, заклад організовує індивідуальне навчання (екстернат, сімейна форма);
- якщо учень закладу освіти навчається дистанційно в закладі освіти, то отримує документ в ньому;
- семестрове оцінювання за І та ІІ семестри здійснюється за результатами:
- тематичного оцінювання;
- поточного оцінювання, отриманого учнями під час очного, змішаного і дистанційного навчання;
- підсумкового оцінювання за І та ІІ семестри, що може здійснюватися у вигляді письмової контрольної роботи, онлайн тестування, діагностичної роботи, усної співбесіди тощо;
- при оцінюванні учнів із музичного мистецтва, фізичної культури тощо за рішенням педагогічної ради враховуються результати їх навчання з відповідних предметів у закладах позашкільної освіти;
- річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових оцінок;
- за рішенням педагогічної ради ліцею для організації дистанційного навчання можуть використовуватися електронний розклад занять та електронний класний журнал та щоденники;
- питання заповнення класного журналу врегульовується директором ліцею своїм наказом.

У випускних 4, 9 та 11 класах проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до частини 8 ст.12 Закону України «Про освіту» та Порядку проведення державної підсумкової атестації. Вручення документів про освіту проводиться для випускників 9 та 11 класів у червні 2027

року.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Освітня програма Білопільського ліцею № 1 Білопільської міської ради Сумської області (далі – освітня програма) відповідно до п.1 ст.11 Розділу ІІІ Закону України «Про повну загальну середню освіту» є наскрізною, розробленою для декількох рівнів освіти, та спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Мета освітньої програми:

- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів;
- спрямування спільної роботи колективу закладу освіти та громадськості;
- проєктування процесу удосконалення та оновлення діяльності закладу освіти.

Реалізація освітньої програми

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня.

Термін реалізації освітньої програми:
2026/2027 н.р.

Нормативно-правове забезпечення освітньої програми:

1. Конституція України (ст.53);
2. Закон України «Про освіту» (ст.23,33);
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту»;
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти»;
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Державний стандарт базової середньої освіти»;
6. Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
7. Наказ МОН України № 1430 від 17.08.2026 року «Про внесення змін до

типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»
8. Наказ МОН України від 20.06.2025 № 890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня»
9. Наказ МОН України від 07.08.2025 № 1119 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для навчання дітей, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України»

Структура освітньої програми

І розділ – початкова освіта,
ІІ розділ – базова середня освіта,
ІІІ розділ – профільна середня освіта.

Відповідно до частини 2 ст.11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» І-ІІІ розділи освітньої програми визначають:

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;

загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм;

рекомендовані форми організації освітнього процесу;

опис інструментарію оцінювання.

Напрямки реалізації **:**

Відповідно до частин 1-2 ст. 10. Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес у закладі освіти спрямовується на виявлення та розвиток здібностей та обдарувань особистості, її індивідуальних здібностей, досягнення результатів навчання, прогресу в розвитку, зокрема формування і застосування відповідних компетентностей, визначених державними стандартами.

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовано в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Реалізація освітньої програми ліцею здійснюється через три рівні освіти: початкова освіта тривалістю чотири роки; базова середня освіта тривалістю п’ять років; профільна середня освіта тривалістю два роки. Здобуття загальної середньої освіти організовано за такими формами: інституційна (очна (денна), індивідуальна(педагогічний патронат).

Освітній процес у закладі освіти організований так, щоб забезпечити формування в учня передбачених стандартами ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності. Набути їх учні можуть, беручи безпосередню участь в освітньому процесі. У ліцеї створено умови для розвитку кожного учня, надано можливості для

самовираження й самовизначення, забезпечено науково-теоретичну, практичну, допрофесійну та загальнокультурну підготовку. Учитель може самостійно визначати форми і методи навчання, ураховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предметів.

Для реалізації освітньої програми:

1. Забезпечено:

−логічну послідовність вивчення предметів, що розкривається у відповідних навчальних програмах;

−рекомендовані форми організації освітнього процесу, основними формами якого є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також рекомендованими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо;

− використання в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, систем (методик) навчання;

−науково-дослідницьку діяльність, участь у проектах;

−профільне спрямування навчання в старшій школі, що сформовано закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечення якісної його реалізації;

−роботу з обдарованими дітьми;

−навчання дітей з особливими освітніми потребами.

2. Здійснюється навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, зокрема підручниками та навчальними посібниками, схваленими Міністерством освіти і науки України.

3. Освітній процес спрямований на задоволення потреб учнів у виборі програм навчання.

4. В освітньому процесі ліцею запроваджуються сучасні технології навчання, зокрема: проектні, інформаційно-комунікаційні, критичного мислення, інтерактивні технології, рейтингового оцінювання, окремі освітні тренди.

5. Враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення сформовано варіативну складову навчального плану, спрямовано її на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, розвивають індивідуальну орієнтованість особистості та формують її всебічний розвиток.

6. Реалізується навчання за наскрізними лініями через: організацію розвивального освітнього середовища, роботу в проектах, позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

7. Забезпечено профільне навчання старшої школи за рахунок введення профільних предметів «Українська мова», «Історія України», «Географія».

8. Ураховані вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

9. Створені умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Принципи реалізації освітньої програми:

−забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;

−забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;

−розвиток інклюзивного освітнього середовища;

−забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування;

−науковий характер освіти;

−цілісність і наступність системи освіти;

−прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;

−відповідальність і підзвітність закладу освіти перед громадою;

−інтеграція з ринком праці;

−нерозривний зв’язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;

−свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб’єктів освітньої діяльності;

−гуманізм;

−демократизм;

−єдність навчання, виховання та розвитку;

−виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;

−формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення;

−формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;

−формування громадянської культури та культури демократії;

−формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;

−невтручання політичних партій в освітній процес;

−невтручання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України «Про освіту»).

РОЗДІЛ І
ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Нормативно-правове забезпечення

Освітня програма закладу для початкової освіти розроблена за Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас та 3-4 клас, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 № 743.

У процесі реалізації освітньої програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, що сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації

1. *Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою*

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться 5 років і 8 місяців. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

2. *Загальний обсяг навчального навантаження*

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 100 годин/тиждень: для 1 класу – 23 години, для 2 класу –25 годин, для 3 класу – 26 годин, для 4 класу –26 годин.

Відповідно до робочого навчального плану для початкової школи з навчанням українською мовою, розробленого на підставі типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом О. Я. Савченко:

−здійснено розподіл навчального навантаження на тиждень;

−встановлено погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання;

−визначено гранично допустиме тижневе навантаження учнів, що забезпечує реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, через окремі предмети.

Відповідно до Загальних положень типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня, затверджених наказом МОН від 12.08.2022 р. №743, освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мовно-літературна (мовний і літературний компоненти) та іншомовна (англійська мова), математична (математика), я досліджую світ (природнича, громадянська, історична, соціальна, здоров'язбережувальна). До предметів, які вивчаються в початковій школі відносяться: українська мова (мова та читання), іноземна (англійська) мова, математика, природознавство, я у світі, я досліджую світ, образотворче мистецтво, музичне мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура.

При вивченні інтегрованого предмету «Я досліджую світ» здійснено розподіл годин між освітніми галузями: природничою, громадянською, історичною, соціальою і здоров'язбережувальною – разом 3 год./тиждень для учнів 1 – 4 класів.

Години, передбачені для фізичної культури, не враховано під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

У навчальному плані (індивідуальна форма навчання) передбачено реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються діти з особливими освітніми та закладів загальної середньої освіти.

Навчальний план укладено за такими освітніми галузями: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Відповідно до чинного законодавства при визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховано санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2 – 4 класах – 40 хвилин.

Додаткові години, передбачені для вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять (1 година), перерозподілено на посилення мовно-літературної освітньої галузі з метою підвищення рівня сформованості читацької, мовленнєвої та комунікативної компетентностей учнів.

Для учнів, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України, організовано консультації з предметів українознавчого компоненту в межах годин, передбачених Типовим навчальним планом для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

3. *Навчальний план та навчальні програми*

Додаток 1
до розділу І освітньої програми

Навчальний план для 1-4 класів

Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти школи І ступеня під ред. О.Я.Савченко
(Накази МОН України №743 від 12.08.2022 р.)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на рік				
		1	**2**	**3**	**4**	**Разом**
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7+1	7+1	7+1	7+1	28+4
Іншомовна	Англійська мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	4	4	5	5	18
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережу-вальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3	3	12
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	4
	Інформатика		1	1	1	3
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього		**23**	**25**	**26**	**26**	**100**
Варіативний складник						
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		-	-	-	-	-
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		**20/ 700**	**22 /770**	**23/ 805**	**23/ 805**	**88/ 3080**
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	26	100

Додаток 2
до розділу І освітньої програми

Перелік навчальних програм
І ступінь, 1-4 класи

(наказ МОН №№ 743-22 від 12.08.2022 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО» та «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО»)

№з/п	Предмети, 1 клас	Назва навчальної програми, автор, наказ МОН
1.	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	Навчальні програми для 1-2 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (затверджені наказом МОН №743-22 від 12.08.22 р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743)
2.	Математика	
3.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
4.	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	
5.	Мистецтво	
6.	Фізична культура	
7.	Англійська мова	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
№з/п	**Предмети, 2 клас**	**Назва навчальної програми, автор, наказ МОН**
1.	Українська мова	Навчальні програми для 1-2 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (затверджені наказом МОН №743-22 від 12.08.22 р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743)
2.	Читання	
3.	Математика	
4.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
5.	Мистецтво	
6.	Фізична культура	
7.	Англійська мова (1-2 кл.)	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
8.	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	Навчальна програма з курсу «Дизайн і технології» в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
9.	Інформатика (2кл.)	Навчальна програма з інформатики в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
№з/п	**Предмети, 3 клас**	**Назва навчальної програми, автор, наказ МОН**
1.	Українська мова	Навчальні програми для 3-4 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (затверджені наказом МОН №743-22 від 12.08.22 р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743)
2.	Літературне читання	
3.	Математика	
4.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
5.	Мистецтво	
6.	Фізична культура	
7.	Англійська мова (3 кл.)	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
8.	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	Навчальна програма з курсу «Дизайн і технології» в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
9.	Інформатика (3кл.)	Навчальна програма з інформатики в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
№з/п	**Предмети, 4 клас**	**Назва навчальної програми, автор, наказ МОН**
1.	Українська мова	Навчальні програми для 3-4 класів в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (затверджені наказом МОН №743-22 від 12.08.22 р.) відповідно до Типової освітньої програми ЗЗСО І ступеня (затверджена наказом МОН України від 12.08.2022 № 743)
2.	Літературне читання	
3.	Математика	
4.	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	
5.	Мистецтво	
6.	Фізична культура	
7.	Англійська мова (4 кл.)	Навчальна програма з англійської мови в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)

8.	Інтегрований курс «Дизайн і технології»	Навчальна програма з курсу «Дизайн і технології» в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)
9.	Інформатика (4кл.)	Навчальна програма з інформатики (стор.70) в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко Навчальна програма з інформатики в Типовій освітній програмі під керівництвом О.Я.Савченко (наказ МОН №743-22 від 12.08.22 р.)

4. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня педагогічним колективом використовуються такі форми організації освітнього процесу: уроки як інтелектуальна гра «Що? Де? Коли?», уроки як «Клуб веселих і кмітливих», уроки із використанням «мозкового штурму», уроки-вікторини, уроки-аукціони, уроки-екскурсії, урок-спостереження, уроки-мандрівки, віршовані (римовані) уроки, інтегровані уроки, уроки-теле- та радіопередачі, уроки-дискусії, уроки-змагання, уроки-дослідження, уроки-сюжетні замальовки.

Педагоги застосовують різноманітні методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного виховання, частково пошуковий, дослідницький методи.

Освітні технології, які використовують педагоги закладу: інтерактивні технології, колекивного способу навчання, групової діяльності, технологія «Створення ситуації успіху», розвитку критичного мислення, проектне навчання, особистісно орієнтоване навчання, ІКТ-технології.

Для забезпечення освтнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, воєнного стану які унеможливлюють відвідування навчального закладу, у ліцеї використовуються технології дистанційного навчання.

Вибір форм і методів навчання вчителями визначається самостійно, з урахованням конкретних умов роботи, для забезпечення досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з окремих предметів.

5. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до наказу МОН України від 13.07.2021 р. №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 1-4 класів НУШ

Оцінювання учнів 1- 4 класів здійснено з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування компетентностей та наскрізних *у*мінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання побудовано на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Відповідно до мети оцінювання пріоритетними визначено формувальну та діагностувальну функції оцінювання.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них виокремлено об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснено в процесі:

формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражено вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою з усіх предметів на підставі рішення педагогічної ради (протокол №1 від 31.08.2026 р.).

6. Очікувані результати навчання за освітніми галузями

Освітню програму спрямовано на реалізацію мети початкової освіти - всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей; розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Очікуваними результатами навчання у школі І ступеня є формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови

для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов’язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов’язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров’я і збереження здоров’я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Під час навчання в школі І ступеня здобувачі освіти отримають такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Вимоги до обов’язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна (українська мова та література, мови та літератури відповідних корінних народів і національних меншин, іншомовна освіта);
математична;
природнича;
технологічна;
інформатична;
соціальна і здоров’язбережувальна;
громадянська та історична;
мистецька;
фізкультурна

Мовно-літературна освітня галузь включає українську мову та літературу, іншомовну освіту. Метою вивчення української мови та літератури визначено формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, 4 міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Здобувач освіти навчиться: взаємодіяти з іншими особами усно, сприймати і використовувати інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях; сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовувати її для збагачення свого досвіду; висловлювати думки, почуття та ставлення, взаємодіяти з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримуватися норм літературної мови; досліджувати індивідуальне мовлення для власної мовної творчості, спостерігати за мовними явищами, аналізувати їх.

Метою іншомовної освіти встановлено формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових

компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти.

Здобувач освіти навчиться: сприймати інформацію, висловлену іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критично оцінювати таку інформацію; розуміти прочитані іншомовні тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовувати прочитану інформацію та критично оцінювати її; надавати інформацію, висловлювати думки, почуття та ставлення, взаємодіяти з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову.

Метою математичної освітньої галузі передбачено формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати і моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Здобувач освіти навчиться: досліджувати ситуації і визначати проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів; моделювати процеси і ситуації, розробляти стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач; критично оцінювати дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач; застосовувати досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Метою природничої освітньої галузі передбачено формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових 5 компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Здобувач освіти зможе: відкривати світ природи, набувати досвіду її дослідження, шукати відповіді на запитання, спостерігати за навколишнім світом, експериментувати та створювати навчальні моделі, виявляти допитливість та отримувати радість від пізнання природи; опрацьовувати та систематизувати інформацію природничого змісту, отриману з доступних джерел, та представляти її у різних формах; усвідомлювати розмаїття природи, взаємозв'язки її об'єктів та явищ, пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини, відповідально поводиться у навколишньому світі; критично оцінювати факти, поєднувати новий досвід з набутим раніше і творчо його використовувати для розв'язування проблем природничого характеру.

Метою технологічної освітньої галузі встановлено формування компетентностей в галузі техніки і технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного і національного самовираження.

Здобувач освіти навчиться: втілювати творчий задум у готовий виріб; дбати про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто його

оточує; ефективно використовувати природні матеріали, дбаючи про навколишній світ; практикувати і творчо застосовувати традиційні та сучасні ремесла.

Метою інформатичної освітньої галузі передбачено формування інформаційнокомунікаційної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційнокомунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Здобувач освіти зможе: знаходити, подавати, перетворювати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати дані, критично оцінювати інформацію для розв'язання життєвих проблем; створювати інформаційні продукти та програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них; усвідомлено використовувати інформаційні і комунікаційні технології та цифрові пристрої для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановувати нові технології; усвідомлювати наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримуватися етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі визначено формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку.

Здобувач освіти навчиться: дбати про особисте здоров'я і безпеку, реагувати на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту; визначати альтернативи, прогнозувати наслідки, ухвалювати рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб; робити аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналізувати та оцінювати наслідки і ризики; виявляти підприємливість та поводитися етично для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі встановлено формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів.

Здобувач освіти зможе: встановлювати зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснювати значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій); орієнтуватися у знайомому соціальному середовищі, долучатися до його розвитку, пояснювати вплив природи та діяльності людей на нього; працювати з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналізувати зміст джерел, критично оцінювати їх;

узагальнюєвати інформацію з різних джерел, розповідаючи про минуле і сучасне; представляти аргументовані судження про відомі факти та історичних осіб, а також про події суспільного життя; діяти з урахуванням власних прав і свобод, поважати права і гідність інших осіб, протидіяти проявам дискримінації та нерівного ставлення до особистості; усвідомлювати себе громадянином України, аналізувати культурно-історичні основи власної ідентичності, визнавати цінність культурного розмаїття; дотримуватися принципів демократичного громадянства, брати активну участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади.

Метою мистецької освітньої галузі передбачено формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини.

Здобувач освіти навчиться: виявляти художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньотворчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва; пізнавати мистецтво, інтерпретувати художні образи, набуваючи емоційночуттєвого досвіду, виявляти ціннісне ставлення до мистецтва; пізнавати себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво.

Метою фізкультурної освітньої галузі зазначено формування соціальної та інших ключових компетентностей, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Здобувач освіти зможе: регулярно займатисся руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонструвати рухові вміння та навички та використовувати їх у різних життєвих ситуаціях; добирати фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості; керуватися правилами безпечної і чесної гри, уміти боротися, вигравати і програвати; усвідомлювати значення фізичних вправ для здоров’я, емоційного задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальної взаємодії.

Учні з ООП упродовж навчання в школі навчаються способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

РОЗДІЛ ІІ
БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Нормативно-правове забезпечення

Освітня програма базової середньої освіти ліцею розроблена відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 17.08.2026 р. №1430.

Освітня програма враховує інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2026-2027 навчальному році та Державні санітарні правила і норми

влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації освітнього процесу.

Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі освіти організовано відповідно Постанови Кабінету Міністрів № 957 від 15 вересня 2021 року «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» та включає надання дітям з особливими освітніми потребами відповідних умов: доступність території, будівель і приміщень, забезпечення універсального дизайну, використання адекватних форм і методів навчально-виховної роботи, адаптацію, модифікацію навчальних програм та матеріалів, забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки, забезпечення доступу учнів до Інтернету, психолого-педагогічний супровід, співпраця з батьками, проведення корекційно-розвиткових занять.

Інклюзивне навчання учнів з ООП, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

Реалізація корекційно-розвиткових завдань у процесі навчання учнів з ООП полягає в особистісному розвитку школярів, активізації їхньої пізнавальної діяльності та створенні позитивної мотивації до навчання; розвитку мовлення та комунікативної діяльності, сприянні розумовому, моральному, фізичному, соціокультурному та естетичному розвитку особистості; формуванні вміння вчитися.

1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Учні, які здобули початкову освіту на 1 вересня 2026/2027 навчального року, повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено свідоцтвом про здобуття початкової освіти. Для внутрішньо переміщених осіб – можливо іншим відповідним документом встановленого зразка.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Процедура здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Результати навчання здобувачів освіти на ІІ рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в формах, визначених законодавством.

Заклад освіти створює умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях з урахуванням їх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів.

Для учнів, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України, організовано консультації з предметів українознавчого компоненту в межах годин, передбачених Типовим навчальним планом для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 2).

2.Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу освіти відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для цього типу освітнього закладу в Державному стандарті базової середньої освіти (Додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додаток 1).

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлено у межах указаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону. Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету, складає 1085 годин на рік для учнів 5 класу (31 годину на тиждень), 1190 годин на рік для учнів 6 класу (34 години на тиждень), 1225 годин на рік для учнів 7 класу (35 години на тиждень) та 1260 годин на рік для учнів 8-9 класів (по 36 години на тиждень) й розподілена між освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами відповідно до Методичних рекомендацій. На мовно-літературу галузь у 5-6 класах відведено 350 годин (10 годин на тиждень), у 7 класі – 315 годин (9 годин на тиждень), у 8-9 класах відведено 280 годин (8 годин на тиждень); на математичну – 140 (4 години на тиждень) , на природничу – 52 (1,5 години на тиждень) у 5 класі, 70 (2 години на тиждень) у 6 класі, 245 годин (7 годин на тиждень) у 7 класі, 280 годин (8 годин на тиждень) у 8-9 класах; на соціально і здоров'язбережувальну – 35 (1 година на тиждень) у 5- 9 класах; на громадянську та історичну – 35 (1 годину на тиждень) у 5 класі , 52,5 (1,5 години на тиждень) у 6 -7 класах, 87,5 (2,5 години на тиждень) у 8 класі та 122,5 (3,5 години на тиждень) у 9 класі; на технологічну –35 (1 година на тиждень) у 5-9 класах; на інформатичну – по 35 (1 година на тиждень) у 5-7 класах та 52,5 години (1,5 години на тиждень) у 8-9 класах; на мистецьку – 35 (1 година на тиждень) у 5-9 класах; на фізичну культуру – 105 (3 години на тиждень). Додаткові години навчального навантаження використано для перерозподілу між освітніми компонентами освітніх галузей.

Кількість навчальних годин для організації індивідуальної форми навчання дітей з особливими освітніми потребами (з інвалідністю) встановлено згідно з чинним законодавством, відповідно до кількості предметів інваріантної складової навчального плану - 14 год. на тиждень.

Інклюзивне навчання учнів з ООП, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого

спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

Реалізація корекційно-розвиткових завдань у процесі навчання учнів з ООП полягає в особистісному розвитку школярів, активізації їхньої пізнавальної діяльності та створенні позитивної мотивації до навчання; розвитку мовлення та комунікативної діяльності, сприянні розумовому, моральному, фізичному, соціокультурному та естетичному розвитку особистості; формуванні вміння вчитися.

3.Навчальний план закладу освіти та модельні навчальні програми

Навчальний план ліцею розроблено на основі Типового навчального плану (Додаток 3 до Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН №1430 від 17.08.2026). У навчальному плані зазначено перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі. Здійснено перерозподіл годин між освітніми галузями та навчальними предметами для 5–9 класів (протокол засідання педагогічної ради №11 від 31.08.2026 р.).

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані ліцею не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету, визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Розподіл годин між освітніми галузями в навчальному плані увідповіднено із загальним обсягом навчального навантаження, визначеним в освітній програмі закладу на рівні адаптаційного циклу та року навчання.

До навчального плану за вибором ліцею у рамках інтегрованого курсу «Здоров’я, безпека та добробут» включено предмет «Етика», на який відведено 0,5 години у 5 класі та 1 год. у 6 класі. Також у межах соціальної і здоров’язбережувальної освітньої галузі у 8-9 класах вводиться курс «Підприємництво і фінансова грамотність» (0,5 год. на тиждень).

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів з ООП, ураховуючи особливості психофізичного розвитку, рівнів освітніх труднощів та рівнів підтримки визначено типовим навчальним планом типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня (5, 9 класи – додаток 3 для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, затвердженого наказом МОН України від 17.08.2026 р. №1430) із корекційним складником.

Варіативна складова навчального плану учнів з ООП включає години корекційно-розвиткової роботи, яка спрямована на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи для двох учнів 5, 9 класів: учень із IV рівнем підтримки - «Корекція розвитку» (психолог, 2 години на тиждень), «Розвиток мовлення» (логопед, 2 години на тиждень), «Соціально-побутове орієнтування» (дефектолог, 2 години на тиждень); учень із ІІІ рівним підтримки - «Корекція розвитку» (психолог, 2 години на тиждень), «Розвиток мовлення» (логопед, 1 година на тиждень), «Корекція розвитку» (дефектолог, 1 година на тиждень).

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Додаток 1
до розділу ІІ освітньої програми

Навчальний план для учнів 5-9 класів
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти
(Наказ МОН України від 17.08.2026 р. №1430, додаток 3)

Назва освітньої галузі	**Предмети**	**Кількість годин на тиждень у класах**										**Усього**
		5-А	**5-Б**	**6-А**	**6-Б**	**7-А**	**7-Б**	**8-А**	**8-Б**	**9-А**	**9-Б**	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	34
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Іноземна мова	4	4	4	4	4	4	4	4	3,5	3,5	39
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	15
Математична	Математика	5	5	5	5							20
	Математика для життя	1	1									2
	Алгебра					3	3	3	3	3	3	18
	Геометрія					2	2	2	2	2	2	12
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2							8
	Біологія					2	2	2	2	2	2	12
	Географія			2	2	2	2	2	2	2	2	16
	Фізика					2	2	2	2	3	3	14
	Хімія					1	1	2	2	2	2	10
Соціальна і здоров’язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут»	1	1	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	9
	Етика	0,5	0,5	1	1							3
	Підприємництво і фінансова грамотність							0,5	0,5	0,5	0,5	2
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5	1,5									3
	Громадянська освіта			1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Історія України					2	2	2	2	1,5	1,5	11
	Всесвітня історія			2	2	1	1	1	1	1	1	‘10
	Правознавство									1	1	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	1,5	1,5	16
Технологічна	Технології	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	14

Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1					6
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1					6
	Мистецтво							1	1	1	1	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Разом (без фізичної культури + фізична культура		**28+3**	**28+3**	**31+3**	**31+3**	**32+3**	**32+3**	**33+3**	**33+3**	**33+3**	**33+3**	**314+30**
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами												
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	31	31	32	32	33	33	33	33	314
Всього (без без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		**28+3**	**28+3**	**31+3**	**31+3**	**32+3**	**32+3**	**33+3**	**33+3**	**33+3**	**33+3**	**314+30**

Додаток 2
до розділу ІІ освітньої програми

Навчальний план для учня 5-А класу
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти
(Наказ МОН України від 09.08.2024 р. №1120, додаток 3)

Освітня галузь	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова (англ.)	4
	Зарубіжна література	1,5
Математична	Математика	5
Природнича	Курс «Пізнаємо природу»	2
Соціальна і здоров’язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров’я, безпека та добробут»	1
	Етика	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	2

Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		**28 +3**
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку (психолог)	2
	Розвиток мовлення (логопед)	1
	Корекція розвитку (дефектолог)	1
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвивальних занять)		28
Усього (без фізичної культури + фізична культура)		**28 +3**

Додаток 3
до розділу ІІ освітньої програми

Індивідуальний навчальний план для учениці 6-А класу
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти
(Наказ МОН України від 09.08.2024 р. №1120, додаток 3)

Освітня галузь	**Предмети**	**Кількість годин на тиждень**
Мовно-літературна	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова	2
	Зарубіжна література	0,5
Математична	Математика	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» Географія	0,5 0,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5
	Етика	0,5
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія Громад.освіта	1 0,5
Інформатична	Інформатика	0,5
Технологічна	Технології	0,5
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Разом		**14**
Додаткові години на предмети інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття		
Гранично допустиме навчальне навантаження		**14**

Додаток 4
до розділу ІІ освітньої програми

Навчальний план для учня 9-А класу
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти
(Наказ МОН України від 09.08.2024 р. №1120, додаток 3)

Освітня галузь	**Предмети**	**Кількість годин на тиждень у класі**
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова (англ.)	3,5
	Зарубіжна література	1,5
Математична	Алгебра	3
	Геометрія	2
Природнича	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	3
	Хімія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	0,5
Громадянська та історична	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Громадянська освіта	1
	Правознавство	1
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		**33 +3**
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку (психолог)	2
	Розвиток мовлення (логопед)	1
	Корекція розвитку (дефектолог)	1
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвивальних занять)		33
Усього (без фізичної культури + фізична культура)		**33 +3**

Додаток 5
до розділу ІІ освітньої програми

Навчальний план для учня 9-А класу
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

(Наказ МОН України від 09.08.2024 р. №1120, додаток 3)

Освітня галузь	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова (англ.)	3,5
	Зарубіжна література	1,5
Математична	Алгебра	3
	Геометрія	2
Природнича	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	3
	Хімія	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	0,5
Громадянська та історична	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Громадянська освіта	1
	Правознавство	1
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		**33 +3**
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку (психолог)	2
	Розвиток мовлення (логопед)	2
	Корекція розвитку (дефектолог)	2
Гранично допустиме навчальне навантаження (без корекційно-розвивальних занять)		33
Усього (без фізичної культури + фізична культура)		**33 +3**

Перелік модельних навчальних та навчальних програм

Відповідно до навчального плану закладом освіти використовуються модельні навчальні програми з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України», перелік яких затверджено педагогічною радою (протокол № 1 від 31.08.2026 р.). Педагогічний колектив використовує в освітньому процесі модельні навчальні програми із зазначенням у них кількості годин, необхідної на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів (додаток 2).

Вибір модельних програм було здійснено із ураховуванням низки чинників, а саме: особливості та потреби учнів ліцею в досягнені обов'язкових результатів

навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу освіти також зважено на раціональне використання навчального часу.

На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) учителі складають календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Установлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу освіти є неприпустимим.

Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають цій освітній програмі, розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу освіти може лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Додаток 6
до розділу ІІ освітньої програми

Перелік модельних навчальних програм
(затверджено рішення педагогічної ради від 31.08.2026 р., протокол №1)

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автори
Мовно- літературна	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.
	«Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д

	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В. П., Січкар С. І., Шило С. Б. Яценко Т., Пахаренко В., Слижук О., Тригуб І.
	«Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В, Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.
	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І. М., Мойсюк В. А, Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.
Математична	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О. С. Істер О. С. Істер О. С.
Природнича	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
	«Біологія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Балан П. Г., Кулініч О. М. та ін.
	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.
	"Хімія 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Григорович О.В

	"Фізика 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О
Соціальна і здоров'язбережувальна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.
	Етика «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ашортіа Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелещенко Т., Щупак І.
	Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи для закладів загальної середньої освіти	Панченко С.Ю.
Громадянська та історична	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для з закладів загальної середньої освіти	Бурлака О.В., Вдасова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарська І.В., Щупак І.Я.
	«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для з закладів загальної середньої освіти	Піскарська І.В., Майорський В.В., Бурлака О.В., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.
	«Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.
	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелещенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.)
	«Громадянська освіта. 6-9 клас» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І. та ін.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю, Горобець.О. В, Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.

	«Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю.,Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В. Кондратова Л.Г.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші Баженков Є. В., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В.,Малечко Т. А., Омельяненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші
Корекційно-розвиткова робота	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку.	І.М. Омельченко, Л.О. Федорович.
	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів з помірними інтелектуальними порушеннями	Хайдарова О. С., Блеч Г. О.
	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями	Бобренко І. В.
	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-9 класів для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку	Шеремет Б. Г., Сак Т. В., Соколова Г. Б., Маматова З. Р., Бабяк О. О., Мельниченко М. В.
	Програма з корекційно-розвиткової роботи	Міненко А. В., Грикун А. С.

	«Соціально-побутове орієнтування» (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями	

4.Опис інструментарію оцінювання досягнень учнів

У ліцеї впроваджено поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюється з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечує наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

формулювання об’єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період;

інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року;

надання учням зворотного зв’язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв’язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності;

створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);

корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, використовуються інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у додатку 3.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов’язкового освітнього компонента типового навчального плану. Підсумкове оцінювання включає в себе семестрову та річну оцінки, що можуть підлягати коригуванню, відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496 та до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців)

закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Перелік інструментів формувального оцінювання

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і предай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє/зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється.
5	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
6	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
7	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожної групи є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
8	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
9	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
10	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і

		просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об’єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як тому що
21	Підсумки А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання

23	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
24	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об’єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
25	Подумай – розкажи в парі	Учитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
26	Пригадай – підсумуй – запитай – пов’яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
27	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
28	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
29	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
30	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____»
31	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
32	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
33	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
34	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність

		Розширена відповідь
35	Усне опитування	Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____схоже на/відрізняється від_____? Які характерні риси/елементи_____? Як іще можна показати/проілюструвати_____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до_____? Наведіть приклад _____? Що не так з_____? Який висновок ви могли б зробити з_____? Які висновки можна зробити з_____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____ ? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують_____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору_____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
36	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
37	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
38	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
39	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
40	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
41	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося;

		три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
42	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
43	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання зорієнтовано на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Ураховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагогічні працівники ліцею керуються такими категоріями критеріїв:

- розв’язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 14.08.2026 р. №1427).

Заклад загальної середньої освіти здійснює підсумкове оцінювання результатів навчання за 12-бальною шкалою оцінювання. Результати річного оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Оцінювання учнів 5 класу, відповідно рішення педагогічної ради (протокол №1 від 31.08.2026 р.) здійснюється за бальною шкалою.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо

через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а).

Навчальні досягнення учнів з порушеннями інтелектуального розвитку четвертого ступеня оцінюються вербально і за бальною шкалою. При вербальному оцінюванні використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння елементарних знань і вмінь з навчальних предметів та характеристику особистісного розвитку учня. Характеристика особистісного розвитку учня відображає рівень самостійності, комунікативності, уміння працювати в групі, ставлення до навчальної праці, рівень прикладених зусиль, сформованість навчально-пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтирів та загальнонавчальних умінь, тощо та здійснюється вербально під час поточного контролю.

4. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу визначено проведення різних типів уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також педагогами закладу використано такі форми організації освітнього процесу як екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнено та розширено у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителями визначено самостійно, враховані конкретні умови роботи; забезпечено водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей створено умови для проведення навчально-практичних занять з різних предметів як функції перевірки та оцінювання досягнення компетентностей учнів. Спрямовано роботу вчителів на проведення занять в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі роботу учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Освітні технології, які використовують педагоги закладу: інтерактивні технології, колекивного способу навчання, групової діяльності, технологія

«Створення ситуації успіху», розвитку критичного мислення, проектне навчання, особистісно орієнтоване навчання, ІКТ-технології.

Для забезпечення освтнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, які унеможливлюють відвідування навчального закладу, у школі використовуються технології дистанційного й/або змішаного навчання.

5.Опис інструментарію оцінювання досягнень учнів

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснено за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлено чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Рівень	Оцінка /бал/	Загальні вимоги Опис навчальних досягнень
I початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об’єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
III достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

IV високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Оцінювання здійснено у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

Оцінювання результатів навчання учня з особливими освітніми потребами в закладі освіти здійснено згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуального навчального плану.

6.Очікувані результати навчання

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, над реалізацією яких працюють учителі в рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання спрямовано на формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	**Ключові компетентності**	**Компоненти**
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:***здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. ***Ставлення:***критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. ***Навчальні ресурси:***підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі;

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:***культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:***математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:***усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуватимуться відразу засобами усіх предметів.

Навчання за наскрізними лініями реалізовано через:

організацію навчального середовища;

окремі предмети;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика

Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров’я (текстові завдання, пов’язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов’язані із ризиками для життя і здоров’я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв’язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

РОЗДІЛ ІІІ

ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Освітня програма закладу освіти ІІІ ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408

(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 № 890) (таблиці 2,3).

1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Відповідно до наказу МОН № 1493 від 28.11.2019 р. рішення про вибір профільного предмета (профільних предметів) приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби й запити учнів. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання.

Заклад освіти створює умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях з урахуванням їх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей, інтересів.

Результати навчання здобувачів освіти на ІІІ рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

2.Загальний обсяг навчального навантаження

Освітня програма профільної середньої освіти (далі – освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Навчальний план містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів.

Для навчального плану використано другий варіант організації освітнього процесу, що містить перелік базових предметів, до якого включені окремі предмети суспільно-гуманітарного та математичного циклів. Частину навчальних годин використано для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Зміст профілю навчання реалізовано системою окремих предметів: базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту та профільний предмет, що вивчається на профільному рівні.

Ураховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу , допрофільну підготовку, у 10-Б та 11 класах обрано українську мову й історію України, 10-Б класі – географію й українську мову як профільні предмети.

Кількість годин для вивчення профільних предметів складено з кількості годин, відведених навчальним планом на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети. Залишок

навчальних годин, передбачених на вивчення профільних, окремих базових предметів, використано для підсилення української мови (1 год. у 11 класі) та історії України (по 1 год. у 10-Б та 11 класах). Із метою виконання Державного стандарту базової середньої освіти, подолання навчальних втрат, щотижнево запроваджено консультування учнів (за окремим розкладом) із таких предметів: українська мова, математика, англійська мова, історія України, біологія, фізика, хімія, що здійснюється на безоплатній основі.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 10-11-х класів ліцею складає 76 години/тиждень : для 10 класів — по 38 годин/тиждень, для 11 класу –38 годин/тиждень. Загальна кількість навчального навантаження за рік у 10 та 11 класах - по 1330 годин.

Кількість навчальних годин для організації індивідуальної форми навчання дітей з особливими освітніми потребами (з інвалідністю) встановлено згідно з чинним законодавством, відповідно до кількості предметів інваріантної складової навчального плану, - 16 год. на тиждень.

Для учнів, які виїхали з України внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації і здобувають освіту одночасно в закладах освіти країни перебування та України, організовано консультації з предметів українознавчого компоненту в межах годин, передбачених Типовим навчальним планом для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (додаток 3).

3.Навчальний план та навчальні програми

Додаток 1
до розділу ІІІ освітньої програми

2 015 н. р. **Навчальний план для учнів 10-11 класів**
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти школи ІІІ ступеня
(Наказ МОН України від 20.11.2025 р. №890)-2 015 н. р.

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			Усього
	10-А	10-Б	11	
Базові предмети	**33**	**32**	**32**	**97**
Українська мова	**4**	**4**	**4+1**	13
Українська література	2	2	2	6
Іноземна (англ.) мова	2	2	2	6
Зарубіжна література	1	1	1	3
Історія України	1,5	**3+1**	**3+1**	9,5
Всесвітня історія	1	1	1	3
Громадянська освіта	2	2		4
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	3	9
Біологія і екологія	2	2	2	6
Географія	**5**	1,5	1	7,5
Фізика і астрономія	3	3	4	10
Хімія	1,5	1,5	2	5

Фізична культура	3	3	3	9
Захист України	2	2	2	6
Вибірково-обов'язкові предмети	**3**	**3**	**3**	**9**
Інформатика	1,5	1,5	1,5	4,5
Мистецтво	1,5	1,5	1,5	4,5
Додаткові години на проведення індивідуальних занять та групових консультацій математична природнича іншомовна мовно-літературна галузі		1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	**33**	**33**	**33**	**99**
Усього (без урахування поділу класів на групи)	**33+3**	**32+3**	**32+3**	**97+9**

Додаток 2
до розділу ІІІ освітньої програми

Індивідуальний навчальний план для учня 11 класу
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти школи ІІІ ступеня
(Наказ МОН України від 20.06.2025 р. №890, додаток 2)

Навчальні предмети	**Кількість годин на тиждень**
Українська мова	2
Українська література	2
Іноземна (англ.) мова	1
Зарубіжна література	1
Історія України	1
Всесвітня історія	0,5
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	2
Біологія і екологія	1
Географія	1
Фізика і астрономія	1
Хімія	1
Захист України	0,5
Інформатика	1
Мистецтво	1
Усього	**16**
Гранично допустиме навчальне навантаження	**16**

Додаток 3
до розділу ІІІ освітньої програми

Індивідуальний навчальний план для учня 11 класу
Білопільського ліцею №1,
складений відповідно до Типової освітньої програми
закладів загальної середньої освіти школи ІІІ ступеня
(Наказ МОН України від 20.06.2025 р. №890, додаток 2)

Навчальні предмети	**Кількість годин на тиждень**
Українська мова	2
Українська література	2
Іноземна (англ.) мова	1
Зарубіжна література	1
Історія України	1
Всесвітня історія	0,5
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	2
Біологія і екологія	1
Географія	1
Фізика і астрономія	1
Хімія	1
Захист України	0,5
Інформатика	0,5
Мистецтво	1
Фізична культура	0,5
Усього	**16**
Гранично допустиме навчальне навантаження	**16**

Додаток 3
до розділу ІІІ освітньої програми

Перелік навчальних програм
Для учнів закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня

№	**Назва навчальної програми**	**Рівень навчання**	**Наказ МОН**
1.	Українська мова	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
2.	Українська мова	Профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
3.	Українська література	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
4.	Всесвітня історія	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698

5.	Історія України	Профільний рівень	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
6.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
7.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698
8.	Математика	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
9.	Біологія та екологія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
10.	Фізика і астрономія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 24.11.2017 № 1539
11.	Географія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
12.	Географія	Профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
13.	Хімія	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
14.	Фізична культура	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 03.08.2022 № 698
15.	Іноземна /англ./ мова	Профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
16.	Іноземна /англ./ мова	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
17.	Захист України	Рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки наказ МОН від 13.09.2023 № 1121
18.	ВОП: Інформатика	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
19.	ВОП: Мистецтво	Рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407

4.Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Для успішної організації освітнього процесу рекомендовано різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки

та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Ефективними формами організації освітнього процесу у навчальному закладі визначено екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчителем визначається самостійно, з урахованням конкретних умов роботи, для забезпечення досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Методи , які застосовують учителі закладу:

- словесні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, інструктаж
- наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження
- практичні: досліди, вправи, практичні роботи, лабораторні роботи, графічні роботи

Освітні технології, які використовують педагоги закладу: інтерактивні технології, колекивного способу навчання, групової діяльності, технологія «Створення ситуації успіху», розвитку критичного мислення, проектне навчання, особистісно орієнтоване навчання, ІКТ-технології.

Для забезпечення освтнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, які унеможливлюють відвідування навчального закладу, у школі використовуються технології дистанційного й/або змішаного навчання.

5.Опис інструментарію оцінювання досягнень учнів

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснено за 12-бальною шкалою, відповідно до Закону України «Про повну загальну освіту» (ст.17), наказів МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», від 30.08.2011 №996 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої освіти».

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Основними видами оцінювання результатів навчання здобувачів освіти школи ІІІ ступеня визначено формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання. Формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на предмет їх відповідності вимогам навчальної програми, вибір форм, змісту та способу оцінювання здійснено педагогічними працівниками закладу освіти.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних

досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та інші). Річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснено за системою оцінювання, визначеною законодавством.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття профільної середньої освіти, вимогам державних стандартів здійснено шляхом державної підсумкової атестації у формі НМТ (ЗНО).

Очікувані результати навчання учнів

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, над реалізацією яких працюють педагоги у рамках кожної освітньої галузі.

Результати навчання спрямовано на формування ***ключових компетентностей*** учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. ***Навчальні ресурси:*** означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:***культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:***математичні моделі в різних видах мистецтва
	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:***усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуватимуться відразу засобами усіх окремих предметів.

При формуванні шкільного середовища враховано наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових та загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів.

Навчання за змістовими лініями реалізовано через:

- організацію навчального середовища;
- окремі предмети;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.